

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Primerjava
stroškov
nekaterih bančnih
storitev za
prebivalstvo –
2022**

Februar 2023

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Primerjava stroškov nekaterih bančnih storitev za prebivalstvo – 2022

Številka: 1

Leto: 2023

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

Kazalo

1	Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev za potrošnike	4
1.1	Spletni pregled nadomestil	4
1.2	Primerjalnik Zveze potrošnikov Slovenije	5
1.3	Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev za potrošnike	5
	1.3.1 Košarica plačilnih storitev	5
	1.3.2 Dodatne predpostavke in metodologija izračuna stroškov košarice plačilnih storitev	7
	1.3.3 Izračuni stroškov košarice plačilnih storitev	7

2	Primerjava stroškov financiranja za prebivalstvo	9
----------	---	----------

Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev za potrošnike

1.1 Spletni pregled nadomestil

Brezplačen [spletni pregled nadomestil](#) za potrošnike smo dolžni zagotavljati v skladu z *Zakonom o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih* (v nadaljevanju: zakon), ki v slovensko zakonodajo prenaša *Direktivo o primerljivosti nadomestil, povezanih s plačilnimi računi, zamenjavi plačilnih računov in dostopu do osnovnih plačilnih računov* (v nadaljevanju: evropska direktiva).

S spletnim pregledom nadomestil želimo zagotoviti jasnost in jedrnatost informacij o nadomestilih ter potrošnikom ponuditi učinkovito orodje, s katerim lahko na enem mestu ocenijo primernost različnih ponudb plačilnih računov zase in pridobijo natančnejše informacije o bančni ponudbi.

V okviru spletnega pregleda nadomestil objavljamo nadomestila za pakete storitev (v nadaljevanju: paketi), in sicer za reprezentativne storitve, vezane na plačilni račun:

- vodenje računa,
- spletno bančništvo,
- mobilno bančništvo,
- izdaja debetne kartice,
- izdaja kreditne kartice,
- prekoračitev,
- kreditno plačilo,
- trajni nalog,
- dvig gotovine,
- varnostni SMS in
- takojšnje plačilo.

V skladu z evropsko direktivo nabor reprezentativnih storitev na nacionalni ravni vključuje tudi storitve, katerih terminologija je standardizirana na ravni Evropske unije v skladu z *Delegirano uredbo v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za standardizirano terminologijo Unije za najbolj reprezentativne storitve, vezane na plačilni račun*. Tako je zagotovljena primerljivost nadomestil na ravni Evropske unije, s ciljem evropskim potrošnikom omogočiti primerjavo ponudb različnih ponudnikov plačilnih storitev in olajšati izbiro ponudnika znotraj Evropske unije.

Sestava paketov in pripadajoča nadomestila so objavljeni na enoten in standardiziran način, kar potrošnikom zagotavlja enostavno primerjavo. Poleg paketov, ki za mesečno nadomestilo vključujejo obsežen nabor vnaprej določenih storitev, navajamo tudi nadomestila za »običajne« račune, ki ob plačilu mesečnega nadomestila vključujejo le minimalen nabor storitev, in sicer vsaj debetno kartico, vezano na dotični plačilni račun. Za vsak paket potrošnikom zagotavljamo informacije o višini mesečnega nadomestila za paket, o obsegu vanj vključenih storitev, ločeno pa tudi o doplačilih za storitve, ki niso vključene v paket.

Spletni pregled nadomestil poleg komercialne ponudbe paketov vključuje tudi pregled nadomestil za uporabo osnovnega plačilnega računa, dostop do katerega morajo v skladu z zakonom zagotavljati vse slovenske banke in hranilnice, ki vodijo plačilne račune potrošnikov. Osnovni plačilni račun je namenjen vsem potrošnikom, njegov temeljni namen pa je zagotoviti finančno vključenost predvsem najbolj ranljivih skupin

potrošnikov, zato so pogoji za dostop do osnovnega plačilnega računa in njegove značilnosti zakonsko opredeljeni, s ciljem preprečiti zlorabo tega instrumenta. Za zagotavljanje storitev, ki jih vključuje osnovni plačilni račun, lahko banke in hranilnice potrošnikom zaračunajo mesečno nadomestilo v skupnem znesku največ 4,90 evra, potrošnikom, ki so upravičeni do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, pa največ do višine znižanega nadomestila v znesku 1,47 evra¹. Banke in hranilnice lahko osnovni plačilni račun ponudijo tudi za nižje nadomestilo ali brezplačno.

Za potrošnike, ki uporabljajo tudi druge storitve zunaj nabora reprezentativnih, zagotavljamo spletne povezave do cenikov bank in hranilnic. Tako tudi potrošnikom s specifičnimi plačilnimi navadami omogočamo iskanje informacij o nadomestilih na enem mestu in jim s tem olajšamo primerjavo nadomestil.

Z namenom zagotavljanja celovite preglednosti nadomestil za potrošnike s spletnimi povezavami do cenikov dodatno zagotavljamo tudi pregled nadomestil za plačilne storitve, ki jih opravljajo nebančni ponudniki (plačilne institucije in družbe za izdajo elektronskega denarja).

1.2 Primerjalnik Zveze potrošnikov Slovenije

Poleg pregleda nadomestil na spletni strani omogočamo tudi uporabo primerjalnika, ki ga Zveza potrošnikov Slovenije (v nadaljevanju: ZPS) ponuja potrošnikom za izračun in primerjavo stroškov plačilnih storitev. Potrošnik, ki v primerjalnik sam vpiše število posameznih uporabljenih storitev, lahko enostavno oceni – glede na osebne plačilne navade – kateri paket je zanj najprimernejši.

Primerjalnik dopolnjuje spletni pregled nadomestil, ki ga ponuja Banka Slovenije. V izračunih stroškov s primerjalnikom ZPS so uporabljena nadomestila, ki jih zbira Banka Slovenije in objavlja v okviru spletnega pregleda nadomestil.

1.3 Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev za potrošnike

S primerjavo stroškov košarice plačilnih storitev potrošnikom omogočamo oceno, katera ponudba je glede na njihove plačilne navade zanje najprimernejša.

Z namenom zagotoviti primerljivost med bankami in hranilnicami so stroški košarice plačilnih storitev izračunani ob upoštevanju enotne metodologije ter enotnih predpostavk.

1.3.1 Košarica plačilnih storitev

Stroški košarice plačilnih storitev so za vse pakete izračunani na podlagi iste košarice plačilnih storitev (tabela 1).

Košarica plačilnih storitev je bila določena izkustveno leta 2020 na podlagi posveta z nekaterimi bančnimi strokovnjaki. Za leto 2022 smo košarico ponovno preverili z bankami in hranilnicami. Njena sestava ostaja nespremenjena, saj še vedno odraža plačilne navade reprezentativnega oziroma tipičnega komitenta.

Košarica zajema najosnovnejše in najpogostejše plačilne storitve, ki jih potrošniki uporabljajo pri večini slovenskih bank oziroma hranilnic, medtem ko paketi lahko vključujejo tudi dodatne storitve, ki presegajo nabor in količino iz košarice. Tega dejstva ne moremo posebej upoštevati na način, da bi hkrati zagotovili enostavno primerljivost med paketi oziroma bankami in hranilnicami.

¹ Način izračuna višine primernega nadomestila za osnovni plačilni račun v skladu z zakonom določa Banka Slovenije.

V košarici, ki odraža plačilne navade reprezentativnega uporabnika, ni mogoče upoštevati pomembnih kvalitativnih dejavnikov bančne ponudbe, ki vsekakor lahko vplivajo na odločitev potrošnikov, s katerim ponudnikom bodo poslovali, kot sta na primer lastna mreža bankomatov in možnost brezplačnih dvigov gotovine znotraj nje. Ob dejstvu, da večina bank in hranilnic nima široke mreže svojih bankomatov, reprezentativno ponudbo plačilnih storitev odraža dvig gotovine na bankomatu druge banke ali hranilnice, ki je postavka v košarici plačilnih storitev.

Prav tako lahko veljajo za pakete morebitna dodatna merila za sklenitev oziroma uporabo po ugodnejših cenovnih pogojih. Ker individualno dogovorjeni pogoji ne veljajo nujno za vse pakete oziroma komitente, jih v primerjavi ne moremo upoštevati. Taka primerjava tudi ne bi imela dodane vrednosti, saj tovrsten pregled ponudbe potrošnikom banke in hranilnice zagotavljajo že v okviru svojih cenikov.

Tabela 1: **Košarica plačilnih storitev tipičnega komitenta**

	Potrošniki
Storitve, vezane na plačilni račun	Število uporabljenih storitev v enem letu
Vodenje TRR, vključno z debetno kartico	12
Spletno oziroma mobilno bančništvo	12
Kreditna plačila (elektronska plačila)	48
Direktne obremenitve	36
Dvigi gotovine z debetno kartico (na bankomatu druge banke ali hranilnice)	36

Ker banke oziroma hranilnice s svojo poslovno (tudi cenovno) politiko vplivajo na plačilne navade komitentov, se tipičen komitent ene lahko razlikuje od tipičnega komitenta druge. Tovrstne raznolikosti ni mogoče zajeti v eni sami košarici, namen katere je zagotoviti enostavno primerjavo stroškov med različnimi bankami in hranilnicami.

1.3.2 Dodatne predpostavke in metodologija izračuna stroškov košarice plačilnih storitev

Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev za tipičnega komitenta temelji na poročanih reprezentativnih oziroma najpogosteje zaračunanih nadomestilih, veljavnih na dan 31. decembra 2022, ki nam jih poročajo banke in hranilnice v skladu z *Navodilom za izvajanje Sklepa o poročanju podatkov o nadomestilih za opravljanje plačilnih storitev*. Za pravilnost poročanih podatkov so odgovorni poročevalci.

Stroški so ekstrapolirani na eno celotno leto. Za vsak posamezen paket so izračunani kot vsota nadomestila zanj za storitve iz košarice, ki so vključene v paket, ter zmnožkov količin storitev, ki so zajete v košarici, niso pa vključene v paket, in pripadajočih nadomestil.

V izračunih stroškov so upoštevana relevantna nadomestila, odvisno od sestave paketa. Za storitve iz košarice, ki so vključene v posamezen paket, smo v izračunu skupnih stroškov upoštevali poročano nadomestilo za paket. Za storitve iz košarice, ki v paket niso vključene oziroma niso vključene v količini, ki je zajeta v košarici, smo stroške izračunali na podlagi obsega dodatnih storitev in doplačil zanje.

*Letni strošek košarice plačilnih storitev = letno nadomestilo za paket v evrih (za storitve iz košarice, ki so vključene v paket) + (letni obseg storitev * doplačilo v evrih (za storitve iz košarice, ki niso vključene v paket))*

Če niti spletna niti mobilna banka nista na voljo v okviru paketa, temveč banka oziroma hranilnica obe storitvi ponuja ločeno z doplačilom, se v izračunu upošteva nižje mesečno nadomestilo. V primeru, ko je mobilna banka na voljo v sklopu spletne banke, je upoštevano nadomestilo za uporabo slednje.

V primeru paketov s skupno količino transakcij za združene storitve (kreditna plačila in/ali direktne obremenitve in/ali trajne naloge) se v primeru, da je v paketu na voljo manjši obseg storitev glede na košarico, za doplačila upoštevajo nadomestila za najcenejše storitve. Upošteva se predpostavka, da se potrošniki obnašajo racionalno in dražje storitve koristijo v okviru skupne količine, ki je za mesečno nadomestilo na voljo v paketu, medtem ko cenejše storitve doplačujejo. Če je glede na košarico v paketu na voljo enak ali večji obseg združenih storitev, se upošteva nadomestilo za paket.

1.3.3 Izračuni stroškov košarice plačilnih storitev

V primerjavi so zajeti paketi z najnižjimi stroški glede na košarico plačilnih storitev, ki so pri posamezni banki oziroma hranilnici dostopni večini potrošnikov, tudi paketi, ki so na voljo le novim komitentom in/ali katerih odprtje je mogoče le prek spleta. Cilj je v tem primeru ozavestiti potrošnike tudi o širši bančni ponudbi ter olajšati primerjavo ponudbe slovenskih bank in hranilnic s ponudbo (tujih) ponudnikov, ki poslujejo izključno prek spleta in so dostopni tudi slovenskim uporabnikom.

Paketi, ki so na voljo specifičnim oziroma netipičnim skupinam uporabnikov (npr. otrokom, dijakom, študentom, upokojencem, nerezidentom), v primerjavi niso zajeti, čeprav so lahko cenejši od tistih, upoštevanih v primerjavi. Tudi osnovni plačilni račun, čeprav je lahko pri nekaterih bankah oziroma hranilnicah cenejši od paketov, vključenih v primerjavo, in je dostopen splošni populaciji, ni zajet v primerjavo, ker zanj veljajo specifični zakonski pogoji. Prav tako v primerjavi niso zajeti paketi, ki ne vključujejo določenih storitev iz košarice in jih tudi ni mogoče koristiti z doplačilom, saj v teh primerih stroškov košarice ni mogoče izračunati.

Tabela 2: Izračuni stroškov košarice plačilnih storitev tipičnega komitenta na dan 31. 12. 2022 (v EUR)

Ponudnik plačilnih storitev	Račun oz. paket storitev	Strošek košarice 2022	Primerjava s povprečjem (indeks)
Addiko Bank d. d.	Gotovinski TRR	70,56	99,78
Banka Intesa Sanpaolo d. d.	Paket DIGITAL	48,48	68,56
Banka Sparkasse d. d.	Mali paket	65,40	92,48
BKS Bank AG	Začetni paket	85,44	120,82
Delavska hranilnica d. d.	Paket ENOSTAVNI	81,96	115,90
Deželna banka Slovenije d. d.	DBS osebni račun	97,68	138,13
Gorenjska banka d. d.	Osebni račun	90,12	127,44
LON d. d.	Prijazni paket	79,32	112,17
N banka d. d.	Direkt	29,88	42,25
NLB d. d.	Paket Digitalni	51,72	73,14
Nova KBM d. d.	Osebni Plus račun	90,48	127,95
Primorska hranilnica Vipava d. d.	E-Paket	35,88	50,74
SKB banka d. d.	MOJ S paket	92,28	130,50
UniCredit Banka Slovenija d. d.	Sproščeni	70,80	100,12
Povprečje	N/A	70,71	100,00

Opomba: V primerjavo so vključeni tudi paketi, ki so dostopni le novim komitentom ali obstoječim z doplačilom za zamenjavo, ter paketi, katerih odprtje je mogoče le prek spleta.

Vir: Lasten izračun na podlagi košarice storitev (tabela 1) in pripadajočih nadomestil, veljavnih na dan 31. decembra 2022.

V povprečju letni stroški košarice plačilnih storitev znašajo 70,71 evra.

Primerjava stroškov košarice plačilnih storitev potrošnikom služi kot informativno orodje za izbiro zanje najprimernejše bančne paketne ponudbe. Pri tem je treba upoštevati, da banke in hranilnice potrošnikom zaračunavajo tudi nadomestila za storitve, vezane na plačilni račun, ki v izračune stroškov in pregled nadomestil Banke Slovenije niso vključena.

Višina stroška je le en dejavnik izbire banke oziroma hranilnice, medtem ko se potrošniki lahko odločijo tudi na podlagi kvalitativnih dejavnikov, kot so kakovost in inovativnost rešitev ter funkcionalnosti spletnih ali mobilnih bank, ki jih banke oziroma hranilnice ponujajo, prijaznost bančnih svetovalcev, dostopnost do (fizičnih) poslovalnic in bankomatov ter ne nazadnje ugled in zaupanje, ki ga ima na trgu banka oziroma hranilnica.

Efektivna obrestna mera (v nadaljevanju: EOM) je najbolj celovit kazalnik stroškov financiranja, saj vključuje dva glavna elementa: nadomestilo za uporabo izposojenega denarja (obresti) in strošek kreditne storitve. V ta strošek spadajo administrativni stroški, stroški odobritve, zavarovanja kredita, stroški vodenja in odplačevanja kredita. Obresti so določene z obrestno mero, stroški kredita pa se po navadi obračunajo v absolutnem znesku ali v odsotnem deležu od glavnice kredita.

EOM po bankah in hranilnicah so prikazane v tabeli 3 in so pridobljene iz spletnih kalkulatorjev bank oziroma hranilnic. Pri tem sta uporabljena povprečna ročnost in znesek kredita v letih 2021 in 2022. Povprečna ročnost pri potrošniških kreditih znaša 5 let, povprečen znesek pa 12.000 evrov, pri stanovanjskih pa znaša povprečna ročnost 16 let, povprečen znesek pa 80.000 evrov. Pri obeh vrstah kreditov smo izbrali nespremenljivo obrestno mero in da gre za komitenta banke oziroma hranilnice. Kot zavarovanje pri stanovanjskem kreditu smo upoštevali nepremičnino. Odstopanja od teh parametrov so navedena v opombah tabele. Podatki iz kalkulatorjev so preneseni 1. februarja 2023. Podobna primerjava je za potrošniške kredite dosegljiva na spletnem mestu [ZPS](#).

Pri interpretaciji tovrstne primerjave je treba upoštevati določene omejitve: (i) ne gre za realizirane posle, pri realizaciji posla je EOM odvisna tudi od bonitetne ocene komitenta, kakovosti zavarovanja itd.; (ii) predvidevamo, da imajo banke in hranilnice pri omenjenih kalkulatorjih različne marketinške politike; (iii) posamezne banke in hranilnice ponujajo svojim komitentom tudi posebne ali individualizirane ponudbe tako obrestnih mer kot tudi drugih stroškov kredita; (iv) vse banke in hranilnice kalkulatorjev nimajo na razpolago ali pa je njihova uporaba omejena; (v) izračuni iz kalkulatorjev se dnevno spreminjajo.

Pri potrošniškem kreditu ima najnižjo EOM Deželna banka Slovenije d. d. (6,29 %), najvišjo pa Addiko Bank d. d. (9,47 %), razlika med najvišjo in najnižjo EOM torej znaša 3,18 odstotne točke (40 % od povprečja). Razlika v stroških financiranja znaša nekaj pod 1.000 evrov.

Pri stanovanjskem kreditu ima najnižjo EOM Deželna banka Slovenije d. d. (4,16 %), najvišjo pa SKB banka d. d. (4,58 %), razlika med najvišjo in najnižjo EOM torej znaša 0,42 odstotne točke (9 % povprečja). Razlika v stroških financiranja znaša okoli 3.000 evrov.

Glede na leto 2022 so se obrestne mere povišale pri potrošniškem in tudi pri stanovanjskem kreditu. V povprečju se je EOM pri potrošniškem kreditu povišala s 7,25 % na 7,90 %, pri stanovanjskem pa z 2,23 % na 4,45 %.

Tabela 3: **Oglaševane**
efektivne obrestne mere
(EOM) za potrošniški in
stanovanjski kredit na dan
1. 2. 2023

Ponudnik plačilnih storitev	Potrošniški kredit			Stanovanjski kredit		
	EOM (%)	Odstopanje od najnižje (v odstotnih točkah)	Odstopanje od povprečja (v odstotnih točkah)	EOM (%)	Odstopanje od najnižje (v odstotnih točkah)	Odstopanje od povprečja (v odstotnih točkah)
Addiko Bank d. d.**	9,47	3,18	1,57			
BKS Bank AG*						
Banka Sparkasse d. d.	8,28	1,99	0,38	4,52	0,36	0,07
RCI BANQUE SOCIETE ANONYME, bančna podružnica Ljubljana*						
SKB banka d. d.	8,06	1,77	0,16	4,58	0,42	0,13
Banka Intesa Sanpaolo d. d.	6,60	0,31	-1,30	4,50	0,34	0,05
Gorenjska banka d. d.***	8,93	2,64	1,03	4,54	0,38	0,09
Primorska hranilnica Vipava d. d.*						
Deželna banka Slovenije d. d.****	6,29	0,00	-1,61	4,16	0,00	-0,29
UniCredit Banka Slovenija d. d.	6,69	0,40	-1,21	4,27	0,11	-0,18
Delavska hranilnica d. d.	8,03	1,74	0,13	4,45	0,29	0,00
N banka d. d.*****	7,66	1,37	-0,24			
LON d. d.*						
NLB d. d.	9,23	2,94	1,33	4,49	0,33	0,04
Nova KBM d. d.	7,63	1,34	-0,27	4,51	0,35	0,06
Povprečje	7,90	1,61	0,00	4,45	0,29	0,00

* Banke oziroma hranilnice nimajo kalkulatorja.

** Potrošniški kredit za nove stranke, zaposlitev za nedoločen čas, nima kalkulatorja za stanovanjski kredit.

*** Pri stanovanjskem kreditu mora komitent skleniti življenjsko ali rizično zavarovanje.

**** Potrošniški kredit, zavarovan s hipoteko.

***** Kalkulator za stanovanjski kredit le s spremenljivo obrestno mero.

Vir: Spletne strani bank in hranilnic.